

Statsrådets förordning

om gymnasieutbildning

I enlighet med statsrådets beslut föreskrivs med stöd av gymnasielagen (/):

1 kap.

Allmänna riksomfattande mål för utbildningen

1 §

Utveckling till en bildad samhällsmedlem

Gymnasieutbildningens mål är att stöda den studerandes balanserade psykiska, fysiska och sociala utveckling samt att främja respekten för livet, de mänskliga rättigheterna, den hållbara utvecklingen, miljön och den kulturella mångfalden. I all verksamhet vid läroanstalten stöder utbildningen aktivt jämställdhet och likabehandling.

Utbildningen styr den studerande till att verka demokratiskt, ansvarsfullt och aktivt som en del av en lokal, nationell, europeisk och global gemenskap.

2 §

Kunskaper och färdigheter

Utbildningen utvecklar på bred basis den studerandes färdigheter att tillägna sig, kombinera och använda sina kunskaper och färdigheter samt att mångsidigt tillämpa det han eller hon har lärt sig även över läroämnesgränserna. Utbildningen stärker och fördjupar den studerandes allmänbildning i en föränderlig verksamhetsmiljö och ger kunskaper och färdigheter i de studier som anges i bilagorna.

Utbildningen utvecklar den studerandes färdigheter med tanke på fortsatta studier, arbetslivet, företagande, samhället och internationalisering.

Utbildningen stärker grunden för den studerandes fysiska, psykiska och sociala välbefinnande och ger färdigheter och intresse för att upprätthålla dessa i olika skeden av livet. Utbildningen stöder utvecklingen av den studerandes etiska tänkande.

Utbildningen stärker greppandet av helheter, inlärningsfärdigheterna, det vetenskapliga och därtill hörande kritiska tänkandet, kreativiteten, arbetsfärdigheterna, färdigheterna för samverkan och samarbete, färdigheterna för att skaffa och hantera information, de datatekniska användar- och tillämpningsfärdigheterna samt förmågan att uttrycka sig själv skriftligt och muntligt på båda de inhemska språken och på andra språk samt genom konst.

3 §

Livslångt lärande och handledning

Utbildningen ska orientera, engagera och skapa förutsättningar för livslångt lärande och förbättra den studerandes förmåga att hantera framtiden och göra beslut som gäller den samt förbättra förmågan att planera karriären och livet.

Utbildningen utvecklar den studerandes färdigheter att bedöma och förnya sitt kunnande och att identifiera sina styrkor och utvecklingsbehov.

Den studerande kan utnyttja den studiehandledning han eller hon har fått och tar allsidigt del av alternativen för fortsatta studier samt kan under gymnasiestudierna utarbeta en ändamålsenlig plan för fortsatta studier och karriären.

4 §

Studiemiljöer och verksamhetskultur

Gymnasieutbildningen ska mångsidigt utnyttja studiemiljöer som ökar kännedomen om fortsatta studier, arbetslivet och data- och kommunikationstekniken. Studiemiljöerna ska stöda den studerandes studiemotivation och hjälpa honom eller henne att hitta sina styrkor. Studiemiljöerna ska berika den studerandes erfarenheter mångsidigt och vara pedagogiskt och funktionellt ändamålsenliga.

Gymnasiets verksamhetskultur ska stöda den studerandes egen aktivitet och verksamhet i gemenskapen samt främja alla studerandes möjligheter att delta i utvecklingen av studiemiljön och verksamhetskulturen. Studierna ska eftersträva en positiv inställning till lärandet.

5 §

Särskilda mål för gymnasieutbildningen för vuxna

I gymnasieutbildning för vuxna beaktas kunskaper, färdigheter och kompetens som de studerande förvärvat tidigare.

Målet är att en vuxenstuderande får sådana studie-, kommunikations- och språkfärdigheter samt datatekniska kunskaper och färdigheter som behövs för både fortsatta studier och sysselsättning och för framgång i arbetslivet. Undervisningen ska ge färdigheter för livslångt lärande samt stöda utvecklingen av den studerandes personlighet.

I anordnandet av utbildningen beaktas vuxenstudiernas särdrag. Vid sidan om studerande som genomgår lärokursen för gymnasieutbildningen kan undervisningen beakta ämnesstuderande som studerar ett eller flera läroämnen som ingår i gymnasiets lärokurs samt andra specialgrupper.

6 §

Mål för den förberedande utbildningen

Målet för utbildningen som ordnas för invandrare och personer med ett främmande språk som modersmål och som förbereder för gymnasieutbildning är att förbättra den studerandes färdigheter i läroanstaltens undervisningsspråk samt att förbättra den studerandes studiefärdigheter. Syftet är dessutom att ge den studerande färdigheter att delta som en aktiv medborgare i det

finländska samhället. Utbildningen syftar också till att i mån av möjlighet stöda och främja de studerandes kunskaper i sitt eget modersmål.

2 kap.

Ordnande av utbildning

7 §

Ansökan om tillstånd att ordna utbildning

Ett sådant tillstånd att ordna utbildning som avses i 3 § i gymnasielagen (/) ska sökas senast ett år innan den planerade starttidpunkten för utbildningen. Undervisnings- och kulturministeriet kan även behandla en ansökan som lämnats in senare än detta.

8 §

Redogörelser och handlingar som fogas till ansökan om tillstånd att ordna utbildning

I ansökan om tillstånd att ordna utbildning ska följande redogöras och motiveras:

- 1) det i 4 § 1 mom. i gymnasielagen avsedda behovet att ordna utbildningen,
- 2) det planerade antalet studerande,
- 3) den planerade starttidpunkten för utbildningen,
- 4) de kommuner där utbildningen ska ordnas,
- 5) undervisningsspråken,
- 6) eventuellt ordnande av utbildning vid en internatskola.

Till ansökan fogas dessutom:

- 1) en redogörelse för sökandens ägaraktörer och hur förvaltningen ordnas samt en samkommuns eller en registrerad sammanslutnings eller stiftelses stiftelseurkunder,
- 2) uppgifter om den föregående avslutade räkenskapsperiodens balansräkning och resultaträkning eller en tillförlitlig uppskattning av balansräkningen och resultaträkningen under räkenskapsperiodens gång om bokslutet inte ännu gjorts,
- 3) en redogörelse för sökandens likviditet och soliditet och hanteringen av dessa samt en redogörelse för verksamhetens lönsamhet under det planerade startåret för verksamheten och därpå följande fyra år,
- 4) en plan över undervisningspersonal som uppfyller behörighetsvillkoren,
- 5) en plan över lokaler och studiemiljöer som ska användas,
- 6) en plan över samarbetet med de instanser som avses i 8 § 1 mom. i gymnasielagen,
- 7) en plan över kvalitetsledningen och den kontinuerliga utvecklingen av den som avses i 56 § i gymnasielagen.

Om ansökan gäller en ändring i ett gällande tillstånd ska de omständigheter som avses i 1 mom. redogöras och motiveras till den del de anknyter till de ändringar som söks.

9 §

Förutsättningar för beviljande av en särskild utbildningsuppgift

Vid beviljande av en sådan särskild utbildningsuppgift som avses i 6 § 1 mom. i gymnasielagen beaktas

- 1) det riksomfattande utbildningsbehovet med tanke på att främja särskild kompetens och att stärka den nationella kompetensreserven,

2) det riksomfattande och regionala ansökandet till utbildning, studerandenas behov att kombinera gymnasieutbildning med en stark specialisering eller ett specialintresse och behov att skapa individuella studievägar,

3) undervisningsutbudet enligt den särskilda utbildningsuppgiften, sökandens samarbetsnätverk och verksamhetens genomslag,

4) personalens behörighet, särskilda kompetens och tillräcklighet, lokalernas, utrustningens och läroplanernas lämplighet, utvecklandet av verksamheten och studerandenas möjligheter att delta i och påverka hur undervisningen och utbildningen utvecklas, samt sökandens beredskap att rikta resurser till skötseln av den särskilda utbildningsuppgiften,

5) eventuella andra saker som är väsentliga med tanke på den särskilda utbildningsuppgiften som söks.

Om det i en särskild utbildningsuppgift ingår en riksomfattande utvecklingsuppgift beaktas vid beviljandet av utbildningsuppgiften dessutom

1) det riksomfattande behovet att utveckla den undervisningsinriktning som den särskilda utbildningsuppgiften avser,

2) sökandens förutsättningar och beredskap att fungera som riksomfattande utvecklare av den egna undervisningsinriktningen,

3) utvecklingsverksamhetens riksomfattande betydelse och genomslag samt tillgänglighet,

4) andra omständigheter som är betydelsefulla med tanke på utvecklandet.

10 §

Innehållet i en riksomfattande utvecklingsuppgift

En riksomfattande utvecklingsuppgift kan innefatta

1) en skyldighet att på riksnivå utveckla och sprida modeller och god praxis i fråga om pedagogik, verksamhetskultur och lärmiljöer för den undervisningsinriktning som den särskilda utbildningsuppgiften avser samt att på riksnivå stärka personalens pedagogiska färdigheter och kompetens,

2) en skyldighet att utveckla och främja samarbetet mellan utbildningsanordnare och andra aktörer inom området för den särskilda utbildningsuppgiften.

3 kap.

Undervisning och bedömning

11 §

Dimensionering av studierna

Studier som hör till lärokursen för gymnasieutbildning och utbildning som förbereder för gymnasieutbildning poängsätts enligt deras omfattning. I utbildning för unga ges undervisning i medeltal 14 timmar 15 minuter per studiepoäng och i utbildning för vuxna i medeltal 9 timmar 20 minuter per studiepoäng. Därtill innefattar studierna en sådan mängd självständigt arbete för den studerande som behövs med tanke på studiernas mål och innehåll.

12 §

Studiernas struktur och studieavsnittens omfattning

I lärokurserna för gymnasieutbildning och utbildning som förbereder för gymnasieutbildning ingår enligt bilaga 1—3 till denna förordning obligatoriska och valfria studier som utbildningsanordnaren ska erbjuda de studerande.

I lärokurserna kan därtill ingå gymnasiediplom och andra valfria studier på det sätt som utbildningsanordnaren bestämmer. I lärokursen för utbildning som förbereder för gymnasieutbildning kan de valfria studierna innefatta studier avsedda för att höja vitsord från den grundläggande utbildningen.

Utbildningsanordnaren beslutar i hur omfattande studieavsnitt studierna erbjuds för de studerande. Den studerande ska dock ha möjlighet att genomgå valfria studier enligt bilaga 1—2 som studieavsnitt som omfattar två studiepoäng. Gymnasiediplomen omfattar minst två studiepoäng.

13 §

Språkundervisning

Den obligatoriska språkundervisningen enligt bilaga 1—2 ordnas som lång lärokurs (*A-språk*) som grundar sig på A-lärokursen som har genomgått i den grundläggande utbildningen och inleddes i årskurserna 1—6 och som medellång lärokurs (*B1-språk*) som grundar sig på B1-lärokursen som har genomgått i den grundläggande utbildningen. Den valfria undervisningen i språk ordnas som kort lärokurs (*B2-språk*) som grundar sig på B2-lärokursen som inleddes i årskurs 7—9 i den grundläggande utbildningen och som kort lärokurs som inleds i gymnasiet (*B3-språk*).

Den studerande kan studera fler än ett A-språk. Lärokursen i det andra inhemska språket studeras antingen som A- eller B1-språk. För en studerande som befriats från studierna i det andra inhemska språket på basis av 29 § i gymnasielagen kan undervisning i det andra inhemska språket ordnas som B3-språk.

I gymnasieutbildning för unga ska utbildningsanordnaren erbjuda den studerande B2- eller B3-språk som valfria studier i minst två olika språk. I gymnasieutbildning för vuxna ska utbildningsanordnaren erbjuda den studerande B2- eller B3-språk som valfria studier i minst ett språk.

14 §

Undervisning i modersmål och litteratur samt språk för andra studerande än finsk- eller svenskspråkiga

En studerande som har samiska, romani eller ett främmande språk som modersmål kan undervisas i modersmål och litteratur som avses i bilaga 1—2 enligt lärokursen för finska eller svenska som andraspråk och litteratur.

Om en studerande med samiska, romani eller ett främmande språk som modersmål undervisas i sitt eget modersmål får den studerandes totala antal obligatoriska studier i modersmål och litteratur och andra språk samt den studerandes totala antal obligatoriska studier vara mindre än vad som bestäms i bilaga 1 till denna förordning. I detta fall studeras det andra inhemska språket som ett valfritt ämne.

Om en studerande med ett främmande språk som modersmål undervisas i finska eller svenska enligt lärokursen för finska eller svenska som andraspråk och litteratur får undervisningen i

modersmål och litteratur samt i det andra inhemska språket fördelas på undervisningen i nämnda läroämnen på det sätt som utbildningsanordnaren bestämmer.

15 §

Undervisning i modersmål och litteratur i utbildning som förbereder för gymnasieutbildning

I utbildning som förbereder för gymnasieutbildning undervisas läroämnet modersmål och litteratur enligt lärokursen för finska eller svenska som andraspråk och litteratur.

16 §

Undervisning som ordnas vid straffanstalter

I undervisning som ordnas vid straffanstalter kan avvikelser göras från bestämmelserna i bilaga 2 till denna förordning på det sätt som föreskrivs i läroplanen.

17 §

Vitsordsskala

Studieavsnitt som bedöms med siffror bedöms med skalan 4—10. Vitsordet 5 anger hjälpliga, 6 försvarliga, 7 nöjaktiga, 8 goda, 9 berömliga samt 10 utmärkta kunskaper och färdigheter. En underkänd prestation anges med vitsordet 4.

Ett studieavsnitt som inte bedöms med siffror bedöms som avlagd eller underkänd.

4 kap.

Ikraftträdande

18 §

Ikraftträdande

Denna förordning träder i kraft den 1 augusti 2019.

Helsingfors den 20

Minister N N

Föredragande N N